

Guía Docente

Datos Identificativos					2023/24
Asignatura (*)	Educación. sociedade e política educativa	Código	652608005		
Titulación	6 Mestrado Universitario en profesorado de Educación Secundaria: Lingua e Literatura Galega e Lingua e Literatura Castelá				
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	4	
Idioma	CastelánGalego				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Pedagogía e Didáctica				
Coordinación	Iglesias Salvado, Jose Luis	Correo electrónico	jose.luis.iglesias@udc.es		
Profesorado	Iglesias Salvado, Jose Luis Rouco Ferreiro, Javier Francisco	Correo electrónico	jose.luis.iglesias@udc.es javier.rouco@udc.es		
Web					
Descrición xeral	A materia de Educación, Sociedade e Política Educativa propónse en primeira instancia informar ao alumnado das innumerables influencias que o sistema educativo recibe dada a súa innegable transcendencia nos procesos de socialización. Ao mesmo tempo pretende establecer e clarificar, con carácter informativo, cales son os criterios socio-educativos que inciden de maneira real no desenvolvemento da súa futura función como profesores de Secundaria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino de Idiomas. Trátase en definitiva de que o alumnado teña unha visión crítica, fundamentada e construtiva da nosa sociedade e dos diferentes aspectos político-sociais que inciden de maneira explícita ou implícita na Educación, e como consecuencia no seu traballo como docentes.				

Competencias do título

Código	Competencias do título
A1	Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.
A5	Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula e no centro; abordar e resolver posibles problemas.
A6	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.
A8	Promover accións de educación emocional, en valores e formación cidadá.
A10	Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade, tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.
A11	Coñecer a evolución histórica da familia, os seus diferentes tipos e a incidencia do contexto familiar na educación.
A14	Respectar e promover os dereitos humanos, os valores da cultura da paz e dos valores democráticos, e o recoñecemento dos principios e fundamentos da atención á diversidade.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias do título
---------------------------	------------------------

Coñecer as características dos estudantes, os seus contextos sociais e motivacións.	AP1	CM3
Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula e no centro, abordar e resolver posibles problemas.	AP5	CM4
Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país.	AP6	CM6
Relacionar a educación co medio e comprender a función educadora da familia e a comunidade,	AP8	CM7
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común. tanto na adquisición de competencias e aprendizaxe como na educación no respecto dos dereitos e liberdades, na igualdade de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres e na igualdade de trato e non discriminación das persoas con discapacidade.	AP10 AP11 AP14	CM8
Coñecer a evolución histórica da familia, os seus diferentes tipos e a incidencia do contexto familiar na educación.		
Respectar e promover os dereitos humanos, os valores da cultura da paz e dos valores democráticos, e o recoñecemento dos principios e fundamentos da atención á diversidade.		
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.		
Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.		
Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.		
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.		

Contidos	
Temas	Subtemas
1.- Procesos, teorías, axentes e institucións educativas.	1.1.- Un paradigma en construción: entre a necesidade e a realidade. 1.2.- As función sociais da educación 1.3.-A profesión docente e a comunidade. 1.4.- Dimensións da práctica docente 1.5.- Do persoal e o profesional cara ó social e cultural
2.- A evolución do sistema educativo e a educación secundaria.	2.1 Proxestión e realidades da educación secundaria. 2.2 Posibilidades e debilidades
3.- Política e lexislación educativa en España e Galicia	3.1 Da Lei Moyano á II República española 3.2 Franquismo e reformas educativas 3.3 As reformas educativas no periodo democrático. 3.4 O futuro e as súas incógnitas: un pacto educativo?
4.- A educación en valores no sistema educativo	4.1 Problemas e posibilidades 4.2 a educación para o desenvolvemento: aproximación a unha realidade emerxente
5.- Inclusión educativa e atención á diversidade.	5.1.- Problemática e necesidade da inclusión educativa. 5.2.- A atención á diversidade: un dilema en constante evolución

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Análise de fontes documentais	A1 A5 A6 A10 C6 C8	4	32	36
Lecturas	A1 A5 A6 A10 C7 C8	2	20	22
Proba de ensaio	A5 A6 A10 A11 C6 C8	1	0	1
Recensión bibliográfica	A5 A6 A10 A14 C6 C7 C8	3	15	18

Sesión maxistral	A6 A10 C7 C8	14	0	14
Traballos tutelados	A1 A5 A6 A8 A10 C3 C4 C7 C8	2	0	2
Presentación oral	A1 A6 A10 A14 C4 C6 C7 C8	2	4	6
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	Supón a utilización de distintos tipos de documentos e fontes relevantes para o estudo da materia que permitan proceder a realizar unha análise e unha posterior utilización na explicación dos procesos educativos e do tratamento dos distintos procesos sociais que arredor dela se desenvolven
Lecturas	Propóñense unha serie de lecturas obrigatorias dun conxunto de textos xunto con unha documentación que o alumnado tera que ler en todos os casos, para proceder logo a recensionar aqueles que oportunamente se lles indicará
Proba de ensaio	Pretende determinar os logros do alumnado en termos obxectivos para avaliar de xeito directo a capacidade de análise, a expresión, a organización e comprensión de ideas relativas aos contidos da materia
Recensión bibliográfica	Proceso científico de lectura e anáilise crítica dun libro, artigo ou calquera outro documento escrito. Comprende ademais da lectura da obra en cuestión, a análise de seu contido, unha crítica e mesmo unha valoración en relación con outros documentos de igual ou parecida natureza. No seu momento facilitaranse unhas pautas que permitirán a súa realización.
Sesión maxistral	Faráse unha exposición oral dos temas da guía coa introducción dalgunhas preguntas aos estudantes coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Traballos tutelados	Referidos expresamente a elaboración dun traballo de iniciación na investigación educativa. O alumnado responsabilízase do traballo e a súa posterior redacción seguindo unhas pautas que se lles irán indicando a través dun seguimento preciso e pautado. Estes traballos poden realizarse en pequeno grupo constituído por un máximo de seis membros.
Presentación oral	Exposición de traballos realizados diante do grupo de referencia, procurando presentar, analizar e tirar conclusións sobre o problema investigado, o documento ou a experiencia abordada

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados Recensión bibliográfica Presentación oral Análise de fontes documentais	Tanto a análise de documentos como os traballos tutelados, así como as recensións bibliográficas e mesmo as presentacións orais serán obxecto dun especial tratamento. A atención personalizada será o eixe e fundamento sobre o que se artellarán as distintas metodoloxías. Todo elo coa finalidade de facer un seguimento preciso do alumnado e das súas actividades de aprendizaxe. Neste senso convén ter presente o que sobre a avaliación e a asistencia queda reflectido no apartado 7 desta guía. De maneira especial todo o que ten que ver coa realización da proba de ensaio e a avaliación.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Proba de ensaio	A5 A6 A10 A11 C6 C8	Pretende determinar os logros dos estudantes en termos obxectivos e avaliar de xeito directo a capacidade de análise, a expresión e a organización de ideas relativas aos contidos da materia	30
Traballos tutelados	A1 A5 A6 A8 A10 C3 C4 C7 C8	Trátase de facer un traballo de iniciación á investigación. Esixe por parte do alumnado un grao de responsabilidade consonte cos obxectivos e a calidade que debe presidir este tipo de traballo.	30
Recensión bibliográfica	A5 A6 A10 A14 C6 C7 C8	Comprende, ademais da lectura dunha obra, a análise do seu contido, unha crítica e posterior valoración da mesma. No seu momento achegarase unha guía para facilitar a súa realización.	20

Presentación oral	A1 A6 A10 A14 C4 C6 C7 C8	Exposición de traballos, individuais ou colectivos, diante do grupo de referencia, procurando tirar conclusións sobre a problemática investigada, documento ou experiencia abordada.	10
Análise de fontes documentais	A1 A5 A6 A10 C6 C8	Baséase na utilización de documentos e fontes relevantes para a súa análise e posterior utilización para explicar a natureza dos distintos contidos e aspectos da materia.	10

Observacións avaliación

A asistencia ás clases é imprescindible. O límite de asistencia mínimo é do 80%. Calquera circunstancia persoal que poida alteirar o seguimento da materia por parte do alumnado deberá ser comunicada ao profesor para a súa oportuna e axeitada consideración. O alumnado que exceda a porcentaxe de faltas non será avaliado e figurará na acta final como non presentado. As faltas de asistencia puntuais non precisan ser xustificadas mentres non excedan o 20% do total. Os traballos individuais, entre os que se considera a proba de ensaio terán un valor do 60% na nota final. Os traballos realizados en grupo un 40%. Para aprobar a materia é necesario ter superados positivamente (aprobados) os dous apartados. A proba de ensaio consistirá nunha pregunta aberta. Para a súa realización cada alumna ou alumno poderá empregar o material que considere máis oportuno. O valor deste exercicio sera de 3 puntos o que supón o 50% do total da nota dos traballos individuais, é dicir, un 30% da nota final. O tempo de duración da proba de ensaio será de unha hora en calquera das convocatorias. Tal e como se establece nos puntos 7.2 e 7.3 das Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario da UDC, as probas teñan carácter obrigatorio polo que a súa non realización impide a superación da materia. Para a segunda oportunidade de xullo os criterios de avaliación serán os mesmos que se explicitan para a primeira manténdose como condición necesaria a da presencialidade.

No relativo á realización fraudulenta (plaxio) das probas de avaliación, a cualificación axustarase ao establecido no artigo 14. 4. Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario: En calquera caso hai que recordar que "a realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto lla comisión da falta prodúcese na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario".

Fontes de información

Bibliografía básica

- Doc 1. ESTEVE, J. M (1998). La aventura de ser maestro. En Cuadernos de Pedagogía, n.º 266, febrero, pp. 46-50, <https://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=378>
- Doc 2. PÉREZ, A. I. (2002). Las finalidades de la educación. En J. Torreblanca (Coord.), Los fines de la educación. Una reflexión desde la izquierda. Madrid: Biblioteca Nueva, pp. 25-39.
- Doc 3. CARBONELL, J. (1996). Funciones sociales de la escuela. En La escuela entre la utopía y la realidad. Barcelona: Euma-Octaedro, pp. 33-51.
- Doc 4. CARBONELL, J. (1996). Las reformas educativas. En La escuela entre la utopía y la realidad. Barcelona: Euma-Octaedro, pp. 221-249.
- Doc 5. TORRES SANTOMÉ, J. (2006). Los intentos de destrucción de la enseñanza pública. En La desmotivación del profesorado. Madrid: Morata, pp. 26-31.
- Doc 6. TIANA FERRER, A. (2009). ¿Puede ser el informe PISA un referente válido para valorar la equidad y la calidad de la educación en España? En M. A. Santos (Ed.), Políticas educativas y compromiso social. El progreso de la equidad y la calidad. Barcelona: Octaedro, pp. 41-58.
- Doc 7. SOTELO, I. (1995). Educación y democracia. En Volver a pensar la educación, Vol. I. Madrid: Morata, pp.34-59.
- Doc 8. APPLE, M. e BEANE, J. A. (1999). La defensa de las escuelas democráticas. En Escuelas democráticas. Madrid: Morata-Paideia, pp. 13-47.
- Doc 9. LERENA, C. (1987). ¿Universidad, formación y empleo?. En Educación y sociología en España. Selección de textos. Madrid: Akal Universitaria, pp 163-193.
- Doc 10. FERNÁNDEZ ENGUITA, M. (2001). Las transformaciones de la profesión. En Educar en tiempos inciertos. Madrid: Morata, pp.106-127.
- Doc 11. CARBONELL, J. (2006). El profesorado: el malestar y otros tópicos de una profesión cambiante. En La educación y su representación en los medios. Madrid: Morata, pp. 87-95.
- Doc 12. DELVAL, J. (2002). La integración de la escuela en la comunidad. En La escuela posible. Barcelona: Ariel, pp. 141-155.
- Doc 13. CARBONELL, J. (2008). ¿Qué profesorado para el siglo XXI? Conocimiento, compromiso y cooperación. En Una educación para mañana. Barcelona: Octaedro, pp. 109-123.
- Doc 14. FERNÁNDEZ ENGUITA, M. (1997). Las rutinas de la vida escolar. En Sociología de las instituciones de educación secundaria. Barcelona: Horsori, pp. 133-149.
- Doc 15. MARTÍNEZ, M., TEY, A. (2007) El profesorado: profesión y compromiso ético. En Profesorado y otros profesionales de la educación. Barcelona: Octaedro, pp. 37-76
- Doc 16. BARTOLOMÉ, M. y otros (2007). Educación para una ciudadanía crítica e intercultural. En Construcción de una ciudadanía intercultural y responsable. Guía para el profesorado de Secundaria. Madrid: Narcea-MEC, pp. 17-36.
- Doc 17. BOLÍVAR, A. (2004). La educación secundaria en España. En busca de una inestable identidad. Revista Electrónica Iberoamericana sobre Calidad, Eficacia y Cambio en Educación, vol.2, n.º I, <http://www.ice.deusto.es/rinace/riecce/vol2n1/Bolivar.pdf>
- Doc 18. GIMÉNEZ URRACO, E., MARHUENDA FLUIXÁ, F. (2012) Fracaso, absentismo y abandono escolar: reconocer los límites del sistema para corregir y ofrecer alternativas que garanticen el derecho a la educación. En Temas educativos en el punto de mira. Madrid: Wolters Kluwer España/Educación, pp.187-219
- Doc 19. RODRÍGUEZ ROMERO, M.; MÉNDEZ GARCÍA, R.; IGLESIAS SALVADO, J. L. (2012). El profesorado de Educación Secundaria y los retos del presente: difuminando fronteras y participando en el mundo. En Temas educativos en el punto de mira. Madrid: Wolters Kluwer España/Educación, pp.301-333
- Doc 20. ECO, U (2007). ¿De qué sirve el profesor? En La Nación, 21/05/2007, <https://es.scribd.com/doc/239637008/De-que-sirve-el-profesor-LA-NACION#fullscreen>
- Doc 21. MARINA, J. A.; PELLICER, C.; MANSO, J. (2015) Libro blanco de la función docente y su entorno escolar, <http://www.mecd.gob.es/mecd/dms/mecd/destacados/libro-blanco/libro-blanco-profesion-docente.pdf>
- Doc 22. CARBONELL, J. (2015) 10 interrogantes sobre el libro blanco de la función docente de José Antonio Marina. En Eldiario.es, http://www.eldiario.es/catalunya/educacion/interrogantes-proposito-blanco-profesion-docente_0_460904488.html
- Doc 23. ORDINE, N. (2013) La Universidad-empresa y los estudiantes-clientes. En La utilidad de lo inútil. Manifiesto. Barcelona: Acantilado.

Bibliografía complementaria	<p>ALMEIDA, J. (1995). Sociología de la educación. Notas para un curso. Barcelona: Ariel.</p> <p>APPLE, M. W. (1996). Política cultural y educación. Madrid: Dykinson.</p> <p>BELTRAN, F. (1991). Política y reformas curriculares. Valencia: Universitat de Valencia.</p> <p>BENNER, D. (1998). Pedagogía como ciencia. Teoría reflexiva de la acción y reforma de la praxis. Barcelona: Pomares-Corredor.</p> <p>CARBONELL, J. (1996). La escuela entre la utopía y la realidad. Barcelona: Octaedro.</p> <p>CARR, W. (1995). Una teoría para la educación. Hacia una investigación educativa crítica. Madrid: Morata.</p> <p>CARREÑO, M.; COLMENAR, C.; EGIDO, I. e SANZ, F. (2000). Teorías e instituciones contemporáneas de educación. Madrid: Síntesis.</p> <p>CASTILLEJO, J. L.; CERVERA, A. e outros (1983). Teoría de la Educación I. El problema de la educación. Barcelona: Taurus.</p> <p>CASTILLEJO, J. L.; VAZQUEZ, G.; COLOM, A. J. e SARRAMONA, J. (1993). Teoría de la educación. Barcelona: Taurus.</p> <p>CENTRO DE INVESTIGACION, DOCUMENTACION Y EVALUACION (1992). El sistema educativo español. Madrid: Centro de Publicaciones del MEC-CIDE.</p> <p>COLOM, A. J. (coord.) (1997). Teorías e instituciones contemporáneas de la educación. Barcelona: Ariel.</p> <p>DELORS, J. (Dir.) (1996). La educación encierra un tesoro. Madrid: Santillana.</p> <p>DELVAL, J. (1996). Los fines de la educación. Madrid: Siglo XXI.</p> <p>DEWEY, J. (1995). Democracia y educación. Madrid: Morata.</p> <p>ESCOLANO BENITO, A. (2002). La educación en la España contemporánea. Madrid: Biblioteca Nueva.</p> <p>ESTEVE, J. M. (1994). El malestar docente. Barcelona: Paidós.</p> <p>FERNANDEZ ENGUITA, M. (1996). La escuela a examen. Madrid: Pirámide.</p> <p>FERNANDEZ SORIA, J. M. (2002). Educación y Estado en la España contemporánea. Madrid: Síntesis.</p> <p>FERRAZ LORENZO, M. (2005). Repensar la historia de la educación. Nuevos desafíos, nuevas propuestas. Madrid: Biblioteca Nueva.</p> <p>FERRERO, J. J. (1994). Teoría de la educación: Lecciones y lecturas. Bilbao: Univ. de Deusto.</p> <p>FILHO, L. (1964). Introducción al estudio de la Escuela Nueva. Buenos Aires: Kapelusz.</p> <p>GARCIA ARETIO, L. (1989). La Educación. Teorías y conceptos. Perspectiva integradora. Madrid, Paraninfo.</p> <p>GARCIA CARRASCO, J. e GARCIA DEL DUJO, A. (1996). Teoría de la educación. Salamanca: Univ. de Salamanca.</p> <p>GARCIA GARRIDO, J. L. (1993). Sistemas educativos de hoy. Madrid: Dykinson.</p> <p>GARCÍA INDA, A. (2018). Educar para el asombro. Bilbao: Ediciones Mensajero.</p> <p>GIMENO SACRISTÁN, J. (2003). El alumno como invención. Madrid: Morata.</p> <p>GIMENO SACRISTÁN, J e CARBONELL SEBARROJA, J. (Coords). El sistema educativo. Una mirada crítica. Barcelona: CISS-Praxis.</p> <p>GOMEZ RODRIGUEZ DE CASTRO, F. e outros (1988). Génesis de los sistemas educativos nacionales. Madrid: UNED.</p> <p>HALLIDAY, J. (1995). Educación, gerencialismo y mercado. Madrid: Morata.</p> <p>HARGREAVES, A. (1996). Profesorado, cultura y posmodernidad. Madrid: Morata.</p> <p>IMBERNON, F. (coord.) (1999). La educación en el siglo XXI. Los retos del futuro inmediato. Barcelona: Graó.</p> <p>MANZANARES, A. (coord.) (2012). Temas educativos en el punto de mira. Madrid: Wolters Kluwer/Educación.</p> <p>MEDINA, R.; RODRIGUEZ, T.; GARCIA, L. (1992). Teoría de la educación. Madrid: UNED.</p> <p>MOORE, T. W. (1987). Introducción a la teoría de la educación. Madrid: Alianza.</p> <p>ORDINE, Nuccio (2013). La utilidad de lo inútil. Barcelona: Acantilado.</p> <p>PALACIOS, J. (1979). La cuestión escolar. Barcelona: Laia.</p> <p>POPKEWITZ, Th. S. (1994). Sociología política de las reformas educativas. Madrid: Morata.</p> <p>PUELLES BENITEZ, M. de (1980). Educación e ideología en la España contemporánea (1767-1975). Barcelona: Labor.</p> <p>RUIZ BERRIO, J. (Dir.) (1997). La educación en tiempos modernos. Textos y documentos. Madrid: Ed. Actas.</p> <p>SARRAMONA, J. (2000). Teoría de la educación. Reflexión y normativa pedagógica. Barcelona: Ariel.</p> <p>SAVATER, F. (1997). El valor de educar. Barcelona: Ariel.</p> <p>SWAAN, A. de (1992). A cargo del Estado. Barcelona: Pomares-Corredor.</p> <p>TORRES SANTOMÉ, J. (2107). Políticas educativas y construcción de personalidades neoliberales y neocolonialistas. Madrid: Morata.</p> <p>TIANA FERRER, A.; OSSENBACH SAUTER, G; SANZ FERNANDEZ, F. (Coords.) (2002). Historia de la educación (Edad Contemporánea). Madrid: UNED.</p> <p>TRILLA, J. (1993). La educación fuera de la escuela. Barcelona: Ariel.</p> <p>VIÑAO FRAGO, A. (1982). Política y educación en los orígenes de la España contemporánea. Madrid: Siglo XXI.</p> <p>VIÑAO FRAGO, A (2004). Escuela para todos Educación y modernidad en la España del siglo XX. Madrid: Marcial Pons.</p> <p>VV. AA. (2003). La participación de los padres y madres en la escuela. Barcelona: Graó.</p> <p>VV. AA. (1995). Volver a pensar la educación. Madrid: Morata-Paideia.</p> <p>VV. AA. (2000). Pedagogías del siglo XX. Barcelona: CISS-Praxis.</p>
------------------------------------	--

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

-Non se admitirán traballos que o profesor ou profesora non teña pactado previamente co alumno/a ou non teña constancia da súa realización.-As datas de entrega dos traballos son inamovibles, agás casos excepcionais.-Para poder ser calificado/a e avaliado/a é necesario ter entregado todos os traballos esixidos. De faltar algunha das partes, o alumno/a figurará como NON PRESENTADO/A.-Os traballos escritos presentaránse a dobre cara, sen grapas e ben identificados (nome do alumno/alumna, curso, grupo, materia e nome do profesor/profesora, e sempre que conteñan referencias bibliográficas é imprescindible seguir as normas da APA que se poden encontrar aloxadas, entre outras, na seguinte dirección [web: http://www.capitalemocional.com/apa.htm](http://www.capitalemocional.com/apa.htm)-Non se recollerán traballos encadernados, con fundas de plástico, anillas ou deseños similares. É aconsellable facer copia do orixinal que se entregue e enviar por email unha copia ao profesor da materia.figurarán como NON PRESENTADO/A.-Débese facer un uso sostible dos recursos así como da prevención de impactos negativos sobre o medio natural.-Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores de sostenibilidade nos comportamentos persoais e profesionais.-Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria, incorporárase a perspectiva feminista nesta materia (usarase linguaxe non sexista, utilizaranse referencias bibliográficas de ambos sexos -citación xusta-, propiciárase a intervención na aula de alumnas e alumnos...)-Traballarase para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas, e tentarase influir na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade.-Deberanse detectar situacións de discriminación por razón de xénero e proporárase accións e medidas para corrixilas.-Facilitarase a plena integración do alumnado por razóns físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, que experimenten dificultades a un acceso axeitado , igualitario e proveitoso á vida universitaria. Agrádecese que calquera necesidade de proposta de mellora sexa comunicada.-A proba de ensaio realizarase seguindo o calendario oficial. Aínda que se facilitará a súa realización do modo que se explicitará no seu momento na clase-O horario de titorías está exposto na web da Facultade e na porta do despacho P0B5.

{font-family:"Cambria Math";
panose-1:2 4 5 3 5 4 6 3 2 4;
mso-font-charset:0;
mso-generic-font-family:roman;
mso-font-pitch:variable;
mso-font-signature:-536870145 1107305727 0 0 415 0;}@font-face

{font-family:Calibri;
panose-1:2 15 5 2 2 2 4 3 2 4;
mso-font-charset:0;
mso-generic-font-family:swiss;
mso-font-pitch:variable;
mso-font-signature:-469750017 -1073732485 9 0 511 0;}@font-face

{font-family:Geneva;
panose-1:2 11 5 3 3 4 4 4 2 4;
mso-font-charset:0;
mso-generic-font-family:swiss;
mso-font-pitch:variable;
mso-font-signature:-536870145 1375739999 10534912 0 415 0;}p.MsoNormal, li.MsoNormal, div.MsoNormal

{mso-style-unhide:no;
mso-style-qformat:yes;
mso-style-parent:"";
margin-top:6.0pt;
margin-right:0cm;
margin-bottom:3.0pt;
margin-left:0cm;

text-align:justify;
line-height:150%;
mso-pagination:widow-orphan;
font-size:12.0pt;
mso-bidi-font-size:11.0pt;
font-family:"Arial",sans-serif;
mso-fareast-font-family:Arial;
mso-ansi-language:#000A;
mso-fareast-language:ES;}h4
{mso-style-priority:9;
mso-style-unhide:no;
mso-style-qformat:yes;
mso-style-link:"Título 4 Car";
mso-margin-top-alt:auto;
margin-right:0cm;
mso-margin-bottom-alt:auto;
margin-left:0cm;
mso-pagination:widow-orphan;
mso-outline-level:4;
font-size:12.0pt;
font-family:"Times New Roman",serif;
mso-fareast-font-family:"Times New Roman";}span.Titulo4Car
{mso-style-name:"Título 4 Car";
mso-style-priority:9;
mso-style-unhide:no;
mso-style-locked:yes;
mso-style-link:"Título 4";
font-family:"Times New Roman",serif;
mso-ascii-font-family:"Times New Roman";
mso-fareast-font-family:"Times New Roman";
mso-hansi-font-family:"Times New Roman";
mso-bidi-font-family:"Times New Roman";
mso-font-kerning:0pt;
mso-ligatures:none;
mso-fareast-language:ES-TRAD;
font-weight:bold;}MsoChpDefault
{mso-style-type:export-only;
mso-default-props:yes;
font-family:"Calibri",sans-serif;
mso-ascii-font-family:Calibri;
mso-ascii-theme-font:minor-latin;
mso-fareast-font-family:Calibri;
mso-fareast-theme-font:minor-latin;
mso-hansi-font-family:Calibri;
mso-hansi-theme-font:minor-latin;
mso-bidi-font-family:"Times New Roman";
mso-bidi-theme-font:minor-bidi;
mso-fareast-language:EN-US;}div.WordSection1
{page:WordSection1;}- Titorías: no caso de non ter docencia os Martes (16-19 h.) no despacho P0B5 (Telf. 981.167100, Ext. 4664).

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías